

«ՊԱՏՄԱ-ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՀԱՆԳԵՍԻ» 1972 Թ. ՆԱԽՈՐԴ
ՀԱՄԱՐՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԳԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

№ 1

ՀՈԳՎԱՄՆԵՐ.— Մ. Գ. Ներսիսյան — Արևելյան Հայաստանի միացումը Ռուսաստանին: Ե. Մ. Պետրոսյան — «Մշակ» լրագրի հարյուրամյակի առթիվ: Հ. Ճ. Սիրունի (Բուխարեստ) — էջեր արևմտահայ գրականության պատմություն: Վ. Գ. Առաքելյան — Կիրակոս Գանձակեցի: Պ. Մ. Լեւոնդյան — Ազաթանգեղոսի «Պատմության» մի հատվածի հին վրացերեն թարգմանությունը: Վ. Հ. Մաթևոսյան — Նկարիչ Մարգարեի արվեստը: Վ. Ա. Հաբուրյունովա — Բյուզանդական կայսրության հյուսիս-արևելյան սահմանամերձ մարզերի XI դարի պատմությունից (ռուսերեն): Հ. Ռ. ՊԱՌԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ.— Ա. Բ. Երևանցի — Եղիա Մուշեղյանի գրական ժառանգությունից: ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՆԿԱՏԱՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ.— Վ. Ա. Դարբինյան — Հերանուշ Արշակյան: Պ. Հ. Հակոբյան — Աբովյանի վերջին վերելքը Արարատի դազաթ: Վ. Գ. Ղուկասյան — Խաչատուր Ոսկանյանի հրապարակախոսությունը: Հ. Ս. Սահակյան — Դավիթ Սալաձորցի: Շ. Վ. Ամրատյան — Մի քանի ճշգրտումներ Մովսես Կաղանկատվացու «Աղվանից աշխարհի պատմության» բնագրի մեջ: Ս. Հ. Հովհաննիսյան — Պսակադրության իրավական կարգավորումը վաղ ֆեոդալական Հայաստանում: Լ. Շ. Հովհաննիսյան — Գրաբարի բայական կերպի հարցի շուրջը: Գ. Մ. Գրիգորյան — Վահանավանքի նորահայտ արձանագրությունները (ռուսերեն): Հ. Դ. Մկրտչյան — Կախեթի ֆեոդալական իշխանության ձևավորման հարցի շուրջը (ռուսերեն): Ս. Կ. Մեծկովյան, Հ. Ա. Մարտիրոսյան — Հնագիտական մի քանի տվյալներ ուրարտական բժշկության վերաբերյալ (ռուսերեն): ԳՐԱՆՈՍՈՒԹՅՈՒՆ.— Հ. Հակոբյան — Վ. Լ. Աճեմյան, Գրական արևմտահայերենի ձևավորումը: Ա. Յակոբսոն (Լենինգրադ) — Ս. Խ. Մնացականյան, Ջզարթնոց, VII դ. հայ ճարտարապետական հուշարձան (ռուսերեն): ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ԿՅԱՆՔ.— Ն. Վարդանյան — Մշակութային և հասարակական կյանքը սփյուռքում (1971 թ. հուլիս-դեկտեմբեր): ԻՆՅՈՐՄԱՅԻԱ.— Հ. Մեմերյան — Հայագիտական հրատարակություններ: ԷՆՆԵՍՏ ԲԻՆՆ (Բրյուսել) — Մաշտոցի անվան Մատենադարանի հունարեն ձեռագրերը: Ս. Խաչյան, Գ. Միլայելյան — Նոյեմբերյանի մի քանի կիկլոպյան ամրոցների մասին (ռուսերեն): Տ. Իզմալովա (Լենինգրադ) — 1071—1078 թթ. ձեռագիր ավետարանի մասին (ռուսերեն): ԼՐԱՏՈՒ.— Հ. Հաբուրյունյան — Հայկական ՍՍՀ Պետական մրցանակների շնորհումը: Ա. Մալախյան — Հայաստանի գրողների միության վարչության III պլենումը: Դ. Տիրացյան — Բ. Ն. Առաքելյան:

№ 2

ՀՈԳՎԱՄՆԵՐ.— Գ. Ա. Բալոյան — Լենինյան աղպույին քաղաքականության հաղթանակը: Ս. Բ. Աղաբաբյան — Չարենցի արտասահմանյան ճանապարհորդությունը: Ա. Ս. Շաիրոյան — Պետրոս Դուրյան: Ն. Հ. Մուրադյան — «Վերք Հայաստանի» վեպի գաղափարական էությունը: Մ. Հ. Թադևոսյան — Գրական ժանրերի պրոբլեմը հայկական կլասիցիզմի տեսության մեջ: Լ. Տ. Գլուշակյան (Լենինգրադ) — Ճշգրտումներ «Շահնամեի» հնագույն ձեռագրի տեքստում (ռուսերեն): Գ. Ա. Տիրացյան — Հայկական սատրապության ներքին կազմակերպման մի քանի ասպեկտներ (ռուսերեն): ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ.— Ս. Գ. Ամիրյան — Ա. Ե. Կրիմսկի: Ռ. Ն. Շալունց — Ժամանակակից հայերենի համանուն բառերի գործառնությունը խոսքի մեջ: Հ. Մ. Ամալյան — Բառաքնական դիտողություններ: Է. Մ. Կոբիլմազյան — Մատենադարանի № 7645 ձեռագրի մանրանկարների հեղինակները: Կ. Կ. Ղաֆազյան — Դիտողություններ ուրարտական ամրաշինության վերաբերյալ: Նշան Մարտիրոսյան (Պրագա) — Նպաստ մը հեթ և հայ բառաքնության: Լ. Ա. Սարաջև — Հայ-սլավոնական բառա-իմաստային զուգահեռություններ և նրանց պատմա-լեզվաբանական նշանակությունը (ռուսերեն): Ա. Խ. Թորամանյան (Քիշինկ) — Հայ-մոլդավական ճարտարապետական կապերի հարցի շուրջը (ռուսերեն): Ֆ. Ի. Տեր-Մարտիրոսով — Նաիրի-Խուբուշկիա երկրի մասին (ռուսերեն): ԲԱՆԱՎԵՃԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.—

Գ. Խ. Սարգսյան — Ֆեոդալական հասարակարգի հաստատումը Հայաստանում և հին հայկական պետության անկումը: ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ.— Մ. Զուլալյան — Գ. Ե. Երեմեև, Թուրքերի էթնոգենեզը: Մ. Հակոբյան — Գ. Լ. Արշ, Հետերիստական շարժումը Ռուսաստանում: ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱ.— Վ. Գրիգորյան — Լեհաստանում և Ուկրաինայում լույս ընծայված հայագիտական նոր ուսումնասիրություններ: Ռոբերտ Քոմսոն (ԱՄՆ) — Հայագիտությունը Արևմուտքում (մատենագիտություն, 1970): Ա. Այվազյան — Նյութեր Հին Նախիջևանի պատմական գյուղերի տեղագրության և պատմական հուշարձանների վերաբերյալ: Ս. Դեհշյան — Լոռի բերդի № 2 դամբարանը: Վ. Փուցկո (Ռոստով-Յարոսլավսկի) — Սկևռայի 1293 թ. մասնատուփի վրա եղած երկու ֆիգուրների մասին (ռուսերեն): ԼՐԱՏՈՒ.— Գ. Մանուկյան, Հ. Բարբիկյան, Վ. Գրիգորյան — Հորեկյանական նստաշրջաններ: **Մարտիրոս Սերգեյի Սարյան**: Շ. Խաչատրյան — Սարյանի արվեստը: **Աշոտ Գարեգինի Հովհաննիսյան**: Ա. Գևորգյան, Հ. Հաբուսյունյան — Նամակներ խմբագրությանը:

№ 3

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ.— Ա. Մ. Հակոբյան — Սովետական Միության ժողովուրդների բարեկամության և պետական դաշինքի մեծ ուժը: Գ. Կ. Գասպարյան — ՍՍՀՄ ժողովուրդների բառարանագրությունը հիսուն տարում: Ս. Ն. Սարինյան — Ծերենց: Ա. Ա. Աբրահամյան — Վերլուծականությունը հայերենի տարբեր մակարդակներում: Լ. Ա. Բարսեղյան — Հայերի էթնիկական մարդաբանության ուսումնասիրության արդի վիճակը: Մ. Ս. Դանիելյան — Սոցիոլոգիայի և փիլիսոփայության փոխհարաբերության մի քանի իմացաբանական հարցեր (ռուսերեն): Մ. Լ. Միրզա-Ավագյան — Սիմվոլի պոետիկական XIX դարի վերջի և XX դարի սկզբի ռուսական մոդեռնիզմի մեջ (ռուսերեն): ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ.— Գ. Ա. Տիրացյան — Կ. Վ. Տրեբեր, Ռ. Կ. Սաֆապետյան — Ժողովրդա-խոսակցական տարրերը Ե. Զարենցի «Երկիր Նաիրի» վեպում: Գ. Խ. Սաեփանյան — Արշակ Զոպանյան: Յու. Մ. Փանյան — Քնարական ժանրերի հարցի շուրջը: Հ. Լ. Փահլևանյան — Միրզա Մալքոմ խանի հասարակական-քաղաքական գործունեության պատմությունից: Ս. Ղ. Մաքեռյան — Լենինականի XIX դարի քաղաքատիպ բնակելի տները: Անդրիանո Ալպագո-Նովելլո (Միլան) — Թանահատի բազիլիկական և պալատաձև կամարի խնդիրը հայկական վաղ միջնադարյան ճարտարապետության մեջ: Պաոլո Կուլենո (Հռոմ) — Վաղ միջնադարի երկու նորահայտ բազիլիկաներ Վասպուրականում: Հ. Ս. Սվազյան — Մովսես Կաղանկատվացու «Աղվանից աշխարհի պատմության» աղբյուրները: Վ. Գ. Այվազյան — Եղանակավորող բառերի շարահյուսական արժեքը, շարադասությունն ու կետադրությունը: Զոն Ա. Ս. Գրեպին (Ֆլորիդա, ԱՄՆ) — Խեթա-հայկական մի զուգահեռ: Հ. Մ. Բարբիկյան — «Դիգենիս Ակրիտասում» հիշատակվող «մոնղոլների» մասին (ռուսերեն): ԲԱՆԱՎԵՃԵՐ ԵՎ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ.— Զ. Տ. Գրիգորյան, Վ. Կ. Ոսկանյան — Հայ-ռուսական հարաբերությունների պատմության պարբերացման մասին: ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄՆԵՐ.— Ա. Ա. Ավետիսյան — Զապել Ծսայանի անտիպ նամակներից: Ա. Հ. Գրիգորյան — Նոր նյութեր Մակար Եկմալյանի ժառանգությունից: ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ.— Ա. Մաղոյան — «Հայկազյան հայագիտական հանդես»: Վ. Դիլոյան — Գ. Մ. Լենգ, Հայաստանը քաղաքակրթության օրրան (ռուսերեն): Ա. Կաթյան (Մոսկվա) — Կ. Պոլսի պատրիարքարանի ակտերի ռեգեստներ, IV պրակ (ռուսերեն): ՍՓՅՈՒՌՔԱՀԱՅ ԿՅԱՆՔ.— Ն. Վարդանյան — Մշակութային և հասարակական կյանքը սփյուռքում (1972 թ. հունվար-հունիս): ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱ.— Խ. Բարսեղյան — ՀՍՀՄ ԳԱ հասարակական գիտությունների գիտական ինֆորմացիայի սեկտորը: Ա. Զեյրունյան, Վ. Խաչատրյան — Նամակներ խմբագրությանը: Խմբագրության կողմից:

СОДЕРЖАНИЕ ПРЕДЫДУЩИХ НОМЕРОВ «ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКОГО ЖУРНАЛА» ЗА 1972 ГОД

№ 1

СТАТЬИ.— М. Г. Нерсисян — Присоединение Восточной Армении к России. Е. М. Петросян — К столетию газеты «Мшак». А. Ч. Сируни (Бухарест) — Страницы из истории западноармянской литературы. В. Д. Аракелян — Киракос Гандзакец. П. М. Мурадян — Древнегрузинский перевод одного раздела «Истории» Агафангела. В. А. Матевосян — Искусство художника Маркарэ. В. А. Арутюнян — Из истории северо-восточных пограничных областей Византийской империи в XI веке (на русском языке). ПУБЛИКАЦИИ.— Акпер Ереванлы — Из литературного наследия Егия Мунегяна. СООБЩЕНИЯ И ЗАМЕТКИ.— В. А. Габриелян — Герануш Аршакаян. П. О. Акопян — Последнее восхождение Абовяна на Арарат. В. Г. Гукасян — Публицистика Хачатура Восканяна. А. С. Саакян — Давид Саладзорци. Ш. В. Смбатян — Некоторые текстологические поправки в подлиннике «Истории Алуанка» Мовсеса Каланкатвази. С. А. Огансян — Правовое регулирование венчания в раннефеодальной Армении. Л. Ш. Оганесян — К вопросу о глагольном виде древнеармянского языка. Г. М. Григорян — Новонайденные надписи Ваанавака (на русском языке). А. Г. Мкртумян — К вопросу об образовании феодального княжества Кахетии (на русском языке). С. К. Межлумян, А. А. Мартиросян — Некоторые археологические данные об урартской медицине (на русском языке). РЕЦЕНЗИИ.— Г. Акопян — В. Л. Алджеян, Формирование западноармянского литературного языка. А. Якобсон (Ленинград) — С. Х. Мнацаканян, Звартноц. Памятник армянского зодчества VII в. (на русском языке). ЖИЗНЬ ЗАРУБЕЖНЫХ АРМЯН.— Н. Варданян — Культурная и общественная жизнь зарубежных армян (1971 г., июль—декабрь). ИНФОРМАЦИЯ.— А. Мекерян — Арменоведческие издания. Эрнест Бихэн (Брюссель) — Греческие рукописи Матендарана им. Маштоца. С. Есаян, Г. Микаелян — О некоторых циклопических крепостях Ноемберяна (на русском языке). Т. Измайлова (Ленинград) — О четвероевангелии 1071/1078 года (на русском языке). ХРОНИКА.— А. Арутюнян — Присуждение Государственных премий Армянской ССР. А. Цатурян — III пленум правления Союза писателей Армении. Г. Тирация — Б. Н. Аракелян.

№ 2

СТАТЬИ.— Г. А. Галоян — Торжество ленинской национальной политики. С. Б. Агабабян — Заграничное путешествие Чаренца. А. С. Шарурия — Петрос Дурян. Н. А. Мурадян — Идеальная сущность романа «Раны Армении». М. О. Татевосян — Проблема литературных жанров в теории армянского классицизма. Л. Т. Гюзальян (Ленинград) — Исправления в тексте древнейшей рукописи «Шахнамэ» (на русском языке). Г. А. Тирация — Некоторые аспекты внутренней организации армянской сатрапии (на русском языке). СООБЩЕНИЯ.— С. Г. Амирян — А. Е. Крымский. Р. Н. Шалунц — Функционирование омонимов современного армянского языка в речи. Г. М. Амалян — Лексикологические заметки. Э. М. Корхмазян — Автор миниатюр рукописи Матендарана № 7645. К. К. Кафадарян — Заметки по урартской фортификации. Ншан Мартиросян (Прага) — Хетто-армянские этимологии. Л. А. Сараджева — Армяно-славянские лексико-семантические параллели и их историко-лингвистическое значение (на русском языке). А. Х. Торамянян (Кишинев) — К вопросу об армяно-молдавских архитектурных связях (на русском языке). Ф. И. Тер-Мартиросов — О стране Наири-Хубушкия (на русском языке). ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ.— Г. Х. Саркисян — Утверждение феодального общества в Армении и падение древнеармянского государства. РЕЦЕН-

ЗИИ. — М. Зулалян — Д. Е. Еремеев, Этногенез турок. М. Акопян — Г. Л. Арш, Этернстское движение в России. ИНФОРМАЦИЯ. — В. Григорян — Новые арменоведческие исследования, опубликованные в Польше и на Украине. Роберт Томсон (США) — Арменоведение на Западе (библиография, 1970). А. Айвазян — Материалы о местоположении исторических деревень и исторических памятниках Старой Нахичевани. С. Деведжян — Могильник № 2 Лори-берда. В. Пуцко (Ростов-Ярославский) — О двух фигурах на скеврском реликварии 1293 года (на русском языке). ХРОНИКА. — Г. Манукян, Р. Бартикян, В. Григорян — Юбилейные сессии. **Мартiros Сергеевич Сарьян**. Ш. Хачатрян — Искусство Сарьяна. **Ашот Гарегинович Иоаннисян**. А. Геворкян, А. Арутюнян — Письма в редакцию.

№ 3

СТАТЬИ. — А. М. Акопян — Великая сила дружбы и государственного единства народов Советского Союза. Г. К. Гаспарян — Лексикография народов СССР за пятьдесят лет. С. Н. Саринян — Церенц. А. А. Абраамян — Аналитизм на разных уровнях армянского языка. Л. А. Барсегян — Современное состояние изучения этнической антропологии армян. М. С. Даниелян — Некоторые гносеологические вопросы соотношения социологии и философии (на русском языке). М. Л. Мирза-Авакян — Поэтика символа в русском модернизме конца XIX—начала XX вв. (на русском языке). СООБЩЕНИЯ. — Г. А. Тирацян — К. В. Тревер. Р. К. Сакапетоян — Народно-разговорные элементы в романе Е. Чаренца «Страна Наири». Г. Х. Степанян — Аршак Чопанян. Ю. М. Паниян — К вопросу о жанрах лирики. О. Л. Пахлеванян — Из истории общественно-политической деятельности Мирза Мальком-хана. С. Г. Матевосян — Ленинанские жилые дома городского типа в XIX веке. Андриано Алпаго-Новелло (Милан) — Танатская базилика и проблема подковообразной арки в армянской архитектуре раннего средневековья. Паоло Кунео (Рим) — Две новонайденные базилики раннего средневековья в Васпуракане. Г. С. Связян — Источники «Истории страны Албанской» Мовсеса Каганкатваци. В. Г. Авакян — Синтаксическая значимость модальных слов, их место в предложении и пунктуация. Джон А. С. Греггин (Флорида, США) — Хэтто-армянская параллель. Р. М. Бартикян — О «монголах» в «Дигенисе Акрите» (на русском языке). ДИСКУССИИ И ОБСУЖДЕНИЯ. — З. Т. Григорян, В. К. Восканян — О периодизации истории армяно-русских отношений. ПУБЛИКАЦИИ. — А. А. Аветисян — Из неопубликованных писем Забел Есаян. А. Г. Григорян — Новые материалы из наследия Макара Екмаляна. РЕЦЕНЗИИ. — А. Мадоян — «Арменоведческий журнал Айказян». В. Дилоян — Д. М. Лэнг, Армения—колыбель цивилизации (на русском языке). А. Каждан (Москва) — Регесты актов константинопольского патриаршества, вып. IV (на русском языке). ЖИЗНЬ ЗАРУБЕЖНЫХ АРМЯН. — Н. Варданян — Культурная и общественная жизнь зарубежных армян (1972 г., январь—июнь). ИНФОРМАЦИЯ. — Х. Барсегян — Сектор научной информации общественных наук АН АрмССР. А. Зейтунян, В. Хачатрян — Письма в редакцию. От редакции.